

Трговачка омладина

ГЛАСНИК И ЗВАНИЧАН ОРГАН СРПСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ У АУСТРО-УГАРСКОЈ МОНАРХИЈИ.

Број 7.

ВЛАСНИК ЈЕ ЛИСТА ДО V. КОНГРЕСА:
НОВОСАДСКА ТРГОВАЧКА ОМЛАДИНА.

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:
МИЛИВОЈ ЖУПАНСКИ.

Година I.

Морамо се озбиљно спремати за тешку борбу у животу. Прикупљајмо сву нашу снагу, јер ћемо је требати. Полажимо што чврћи темељ за лепшу будућност.

ПОЗИВ

НА

V. КОНГРЕС СРП. ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ У ПАНЧЕВУ

који ће се одржати 20. августа п. р. (на дан Св. Стевана), на који се сва омладина и сви госп. шефови најучтивije позивају.

ДНЕВНИ РЕД:

- 1.) Отварање конгреса.
- 2.) Реферат Привремене Централне Управе и Централне Касе.
- 3.) Реферат о Школи.
- 4.) О начину решавања на конгресу.
- 5.) О општој легитимацији.
- 6.) Реформе Привремене Централне Управе.
- 7.) Евентуални предлози.

ПРЕДСЕДНИШТВО

ПРИВРЕМЕНЕ ЦЕНТРАЛНЕ УПРАВЕ.

ПУТОВАЊЕ НА КОНГРЕС.

Узимајући у обзир ту околност, да за путовање и учествовање на Конгресу, имамо на расположењу свега један дан, — без да радње трпе какве штете — Новосадска Трговачка Омладина, решила је овако да путује: 20. августа у јутру у $\frac{1}{2}$ 6 са возом, који полази из Новог Сада а стиже у Земун пре 8 сахата, одмах се укрца у засебну лађу — која је погођена за ову сврху — и одмах полази за Панчево, а стиже тамо пре 10 сах. Натраг се враћа истом лађом у 2 сахата ујутру тако да после из Земуна са гринцајцугом стиже у Нови Сад у $\frac{1}{2}$ 8 сах. ујутро.

Овим путем позива г. трговце, Омладинце и све госте, да се њима придруже. У Земуну на железничкој станици, чекаће госте нарочити изасланици братске Земунске Омладине; они гости који буду раније стигли у Земун, нека изволе отићи у стан Земунске Трговачке Омладине, Главна улица бр. 7. преко пута од кафане „Централ“-а, одакле ће се сви заједнички кренути лађи.

ПОЗИВ
НА СЕДНИЦУ
Привремене Централне Управе,

која ће се одржати 20. августа о. г. у 11 са-
хати пре подне у Панчеву, у дому Панчевачке
Трговачке Омладине.

На овој седници ће се приправити сав мате-
ријал за конгрес, као што је учињено у Митровици.

С тога позивамо сву г. г. чланове П. Ц. Управе,
да свој пут тако удесе, да би на време стигли
у Панчево.

ЗАЈЕДНИЧКИ РУЧАК.

Панчевачка Трговачка Омладина, као домаћин
конгреса, побринула се за заједнички ручак за све
учеснике конгреса, који ће се одржати у гостионици
„код Трубача“.

ЦЕНА ЈЕ ПО ОСОБИ 2 — К.

Све омладине, нека одмах јаве директно
Панчевачкој Трговачкој Омладина, колико ће их
учествовати на заједничком ручку.

Благајници нека прикупе сваки од своје омла-
дине новац за ручак, те ће тада платити укупно
за све своје чланове.

Сваки шеф — господар, који је пријатељ трговачке
омладине, претплатиће се на наш лист, да би и тиме
показао интересовање за своје честите и ваљане сарад-
нике. Развиће тиме у њих вољу за рад и задобиће их
још и више за себе и своју радњу. Свакако није на
одмет имати у своме послу верне и одане пријатеље.

Л И С Т А К.

Успомене и утисци

са Свесловенској Соколској Слеша у Златном Прагу 1912.
Од МИХАЈИЛА ПАВЛОВИЋА.

[Наставак.]

Са леве пештанске стране диже се величанствена
зграда угарског парламента у вредности од својих
десетак милијона круна. Саграђена је у готском и
сецесијонистичком стилу, изглед је тамно сив, управо
црн. Пред зградом се налази Андрашијев споменик.

Преко од парламента је зимовник за лађе и при-
станиште дунавске флотиле.

Одавде пак настаје нова варош тако звана Нова
Пешта, што се већ и по зградама види.

Наша браћа Србијанци беху изненађени Пештом,
у себи су пак желели, да виде једном и свој Београд
тако уређен.

У Бечу и Табору.

Нарученим засебним трамвајима одвеземо се на
колодвор Фрање Јосифа, где нам буде издата наредба,
да се на истом месту имамо око 10 сахата искупити.

Значајан дан.

Сваким даном све смо ближе оном дану, када
ће се одржати у Панчеву V. конгрес српских тр-
говачких омладина.

Овај конгрес треба да буде значајнији од до-
садањих конгреса, јер овом приликом треба да се
нађу на окупу, осим омладине, и наши Срби трговци
да се и они посаветују о својим посебним ства-
рима, а са омладином заједнички о заједничким пи-
тањима.

На овоме конгресу треба да се успостави онај
стари однос између српског помоћника и српског
господара, који је у пређашња времена постојао, а
то је: оданост и поштовање млађих према стари
јима, а љубав и очинска брига господара према
својим млађима.

Ако успемо, да овај однос успоставимо, учи-
нили смо врло много за обе стране. Господар ће
имати у својим помоћницима верне и одане пома-
гаче своје, а омладина ће у својим господарима
имати искрене пријатеље и учитеље своје. И под
таким приликама ће тада напредовати и омладина
а и наши Срби трговци.

Зато, не оклевајмо, него пожуримо сваки, коме
је год могуће, да се овог значајног дана нађемо на
братском збору и договору. Омладина ће — према
досадањим пријавама — бити у врло лепом броју
сакупљена, а ми се надамо, да ће и наши госпо-
дари радо прихватити ову прилику, да се својој
омладини приближе, да узму и они удела у њеном
животу и раду, да ће радо прихватити пријатељску
руку која им се пружа.

Јермес.

Поштуј свој језик.

Главно обележје сваког народа јесте његов је-
зик. Који народ заборави свој језик, изгубио је од-
мах и своје главно народно обележје. Зато је дуж-
ност сваког народа и сваког његовог члана, да свој
језик поштује и да му свугде и свагда прибави важ-
ности и поштовања.

Ми Срби смо од свију народа најмекши у овоме
погледу. Ми ћемо ма коме за љубав напустити своју

Сад се развијемо по групама. 800 соколова то је
приличан број на једном месту, али је то тако незнатна
бројка за Беч, да нас осим оних радозналаца на ста-
ници, нико и не примети да дођосмо.

Шта се може у Бечу за тако кратко време ви-
дети? Лутасмо по улицама, разгледасмо излоге, поје-
дина звања и знаменитости, наравно само с поља. Та-
ко обиђосмо Маријахилфер улицу, Кертнер, Грабен, па
затим на вечеру у Грчки пајзл са познатом добром
кухином и извреним чешким пивом. После вечере одо-
смо у Мандлову кафану, где се нађосмо са Србима
Бечлијама. Беше време поласку на станицу. По савету
једног брата Бечлије, узесмо аутомобил, пошто се чо-
век за багателу на њиме вози.

На станици жагор, гурање, јер сваки се журио,
да што пре визири легитимације. На дат знак за ула-
жење у воз, појурисмо напред, да се што пре сместимо.
Засебан воз имађаше две локомотиве и тридесет
вагона већином све треће класе. Прву и другу класу
уступисмо нашим сестрама из Србије, а ми се саби-
смо у куту као харинге у бурету.

Ово беше већ трећа ноћ како нисмо спавали у
постели, али зато опет нико не ропташе, сваки је сно-
сио све тешкоће пута лако и са поносом. Даље сма-

светињу: свој матерњи језик и служити се туђим. Неки, на жалост, мисле, да ће тиме показати своју бајаги већу образованост, ако се служе туђим а не својим језиком.

Ми као трговци, кад нам дође у нашу радњу страна муштерија, морамо са њоме говорити њеним језиком, јер је она дошла да нам остави свој новац, али баш према томе је сасвим логичан закључак, да онда тамо, где *ми* остављамо *свој* новац, имамо права да захтевамо, да се са нама опћи *нашим језиком*. Не треба ни један Србин трговац да се тога боји, да од горњих кућа не ће добити кредита ако пише својим језиком. Хоће, добиће, само ако им иначе даје гаранције за кредит, а ако те гаранције код њега нема, онда може он писати ако хоће енглески и француски, али кредита добити не ће.

Дакле, као што видимо, то на давање кредита апсолутно не упливише, да ли ћу ја са горњим кућама кореспондирати српски или не. Него има ту по среди друга једна важна околност, која од тога зависи. А то је ово: ако сви наши Срби трговци почну само српски кореспондирати са горњим кућама и са новчаним заводима, онда ће све те горње куће и сви ти заводи *морати* имати српске кореспонденте, и ти кореспонденти у највише случајева биће Срби.

Ето, видите, тиме, што смо свој језик поштовали, још смо и ту велику услугу учинили своје народу, што смо омогућили неколицини његових синова, да и ван нашег народа добију добре заслуге. А ми то морамо чинити, јер ми смо мали наред, па ни не можемо свима нашим створити добре позиције.

Ево, и то је једна тема, о којој треба да се наши Срби трговци на своје састанку у Панчеву посаветују.

Јермес.

Шаљите нам адресе — све, које су вам год познате — оних другова трговачких помоћника, који су у таквим местима запослени, где нема организоване Трговачке Омладине. Морамо и њима послати наш лист, да би се и они могли прикључити нашем заједничком, опћем послу.

трамо то као дужност, а дужност за Сокола је светиња, то је права и својевољна соколска дисциплина, која ево и код нас Срба, бар у Соколу почиње се одомаћивати.

Воз је јурио ужасном брзином напред. Напољу беше помрчина као тесто. У вагону беше ужасна врућина, но мртви уморни, заспасмо седећи, наслонивши се једно преко другог.

Пред зору око три сахата почесмо се будити, где одмах добисмо наредбу, да се из цивилног у соколско одело преобучемо. Још нам рекоше, да ћемо се у Табору од 6 сахата из јутра до 4 сахата по подне одмарати. Негодовасмо, зашто опет да толико чекамо, што нас одмах не одведу у Праг? Све је горело жељом, да што пре стигнемо мети, да што пре пољубимо престоницу наше браће Чеха. Ох, боже! Колико пожртвовања, колико ломљења на овоме дугом путу? Па опет, опет, све су то још мале жртве, које смо принели на олтар узвишене соколске идеје. Још десет пута толико пожртвовања, самопрегора, још десет пута толико дуги пут, па све је то ситница за само један једини моме-нат оног дочека, који ми доживесмо.

У томе размишљању стигосмо до повеће чешке вароши Весели-а. Сви излете из вагона и полете бунару

Програм конгресног дана у Панчеву.

1. Дочек свију омладина, које преко Земуна долазе засебном лађом у 10 часова пре подне.
2. Одатле корпоративно полазак у омладински дом.
3. Корпоративно учествовање при царским часовима у св. успенској и св. преображенској цркви.
4. У 12 часова у подне дочек омладина, које преко Вршца и Бечкерека долазе.
5. У 1 сат п. п. заједнички ручак у дворани „Трубача“, цена по особи 2—К.
6. У 3 сата после подне конгрес, који ће се одржати у дворани „Св.-савског дома“.
7. Разгледање изложбе излога, за тим вароши Панчева.
8. У вече забава са игранком. Распоред: 1) И. Бајић: „Омладинска химна“, пева збор П. Т. О. 2) *** „Јуда“, извађа уз пратњу музике г. Аца Стефановић, члан З. Т. О. 3) Доницети: Увертира из опере „Torquato Tasso“, извађа нарочити тамбурашки збор Н. Т. О. 4) Д. Јенко: „Двори Даворови“, пева збор П. Т. О. 5) Станковић: „Спрема се на бал“, шала у 1 чину, извађа г. Аца Стефановић, члан З. Т. О. 6) *** „Смеса бачких напева“, извађа целокупан збор Н. Т. О.

Босна се не одзива.

Када је сазван I. конгрес српских трговачких омладина у Нови Сад, из све Босне и Херцеговине беше свега *један* изасланик, и то од сарајевске омладине. Од то доба прођоше сви конгреси без и једног изасланика из Босне и Херцеговине. Па не само то, него наша браћа из Босне и Херцеговине ни не јавише нам се никада, те за њих не знамо ни да ли су се организовале неке омладине, а оне организоване да ли и даље постоје, и ако постоје, да ли што раде, како раде и са каквим успехом.

Ми не можемо да разумемо ово ћутање наше тамошње браће, но то можемо рећи, да им тај поступак не ваља. Та ваљда доста беше неслоге, доста беше лутања, кад је сваки за себе лутао по тами, лупао се и мучио, а од његове муке и стеченог искуства остали не хаснише ништа, него су и они морали сваки за себе да претуре преко своје главе све те патње и невоље. А колико се

да се умију. Сад већ бесмо сви униформисани у свечаном соколском оделу. Сваки поносно корачаше ведра чела, са радошћу на лицу и уздигнутом главом. Ни спомена од каквог умора. Јер соко, не сме да жали труд, па ма како био далек пут.

Беше време за полазак и ми уђосмо у вагоне. У часу захори се песма: »Ој Словени« и ми кренусмо к Табору, који је само још један сахат вожње удаљен од Весели-а. Песма за песмом се низала, те у часу прође тај један сахат. »Табор, Табор, ено Табор«! пови-каше: »Гледај само шта је ту света изашло пред нас«!

Воз успори ход улазећи у станицу и у свакоме купеу захори се свесловенска химна: „Ој Словени“. Преко 1000 душа дочекало нас је на станици Таборски Соколи стојаху постројени са соколском фанфаром, која такође интонираше: »Ој Словени«. Сад настаде неописив моменат. Ко такве моменте доживео није, тај то не може појмити. Ваздух се проламаше од узвика «Na zdar«! „Na zdar“! Na zdar drati Srbove“. Појурише сви из вагона, да се загрлимо са браћом Чесима, да паднемо једни другима на груди, да покажемо колика је силна, света и узвишена соколска мисао. Целом свету да покажемо, да смо браћа и деца силног соколског народа. Но све нам то ускрати ко-

брже и лакше иде напред, кад се сложи и заједнички ради, и када се искуством, које је муком и патњом једна омладина стекла, користе и остале омладине.

Ми смо били до сада навикнути, да нашу браћу Босанце и Херцеговце видимо вазда међу првима на нашем народном послу, и баш нас зато тим више зачуђава њихова апатија према овом нашем омладинском покрету.

Ми не тражимо од наше браће у Босни и Херцеговини, да се и они придруже нашој централи, ако им то не конвенира. Нека они створе засебну своју Централну Управу за Босну и Херцеговину, ако мисле да ће то по њих бити боље, али зато ипак треба да са нама стоје у свези, те да знамо једно за друго, шта радимо, како радимо и да се својим стеченим искуством узајамно допуњујемо и потпомажемо.

Ми се зато надамо, да ће наша браћа из Босне и Херцеговине послати своје изасланике на V конгрес, да се видимо и да се братски посаветујемо о својим приликама и неприликама.

Јермес.

Наше школе на конгресу.

Сад, када стојимо на прагу овогодишњег конгреса наших трговачких омладина, ваљало би да положимо себи рачуна о напредовању нашег школског покрета у последњој години. Јавно пред читавом омладином и пред трговачким staleжом, који је управо свој поглед на нас, па и пред читавим народом српским, сада би требало да искрено одговоримо на питање: јесмо ли према школама сви савесно учинили своју дужност?

Ја не знам како ће ко одговорити себи на ово питање. Али ја једно знам јасно: да ја с нашим напредовањем за последњу годину нисам задовољан, — и то не с тога, што се није урадило оно, што сам замислио, да се за годину дана може урадити, него што се ове последње године није урадило ни оно, што се морало урадити.

А шта се морало урадити? Морало се извршити оно, што је конгрес прошле године у Митровици одлучио. Тај је пак конгрес одлучио, да свака организована омладина мора имати своју школу. Али има

манда и труба нашег вође брата Хофмана, који командоваше, да се постројимо у дворедове, па одмах затим у четвороредове. Наша музика, њих 52 на броју, за свира соколски марш и почесмо наступати. Напред музика, за њом одмах развијена дивна соколска застава, са часницима те по величини почесмо и ми у оштром и брзом кораку наступати под тактом музике. За нама пак наступаху кршна браћа таборски Соколи, са својом соколском музиком. Тутњи земља под ногама, музика одушевљено свираше већином чешке народне маршеве. Беше још доста рано кад стигосмо, па опет зато при уласку у варош као и кроз улице хиљадама света дочекиваше нас са одушевљеним узвицима: „Na zdar brati Srbove! Na zdar!“ Крв се узруја у теби. Потресе ти се тело, сузе груну потоком, па једва изнемоглим гласом према си употребио сву снагу твојих груди, кличеш лево и десно: „Na zdar!“ „Na zdar!“ Ките цвећа падаху на нас са свију страна. Куће, прозори беху окићени зеленилом и српским и чешким заставама. Али ту су слабе речи где сузе говоре. Нема тог пера које би било кадро да опише све моменте и осећаје. Ни највештије перо великог психолога, било би тек само бледа сенка оних догађаја, које доживесмо у Табору. — Уђосмо у пространо вежбалиште т. ј. у двориште

омладина, које закључак свога конгреса нису извршиле. Конгрес им је оснивање школа ставио у дужност, — а та им је дужност требала бити света — али они се на ту дужност своју нису освртали. Не ћемо ни претпоставити, да оне омладине, које прошле године нису отвориле своју школу, не учинише то због тога, што нису хтеле. Јер кад би било таквих омладина, њима не би било места у заједници с осталим омладинама.

Оне нису отвориле школе зато, што су наишли на тешкоће. Те су тешкоће свакако биле велике. Јер озбиљни и значајни покрети никад нису лаки. По њихову мишљењу, те су тешкоће биле несавладиве. А то је мишљење погрешно. Јер кад те тешкоће нису биле несавладиве за остале омладине, — нису могле бити несавладиве ни за њих. Што су остале омладине могле учинити, то су могле учинити и ове. Оно што једна омладина није могла сама урадити, то би можда урадила с помоћу своје средишње управе.

Али то баш и јесте значајно, па и карактеристично за цео омладински покрет, да се те омладине својој средишњој управи нису ни обраћале за савет, нису отуда тражиле савета ни помоћи, него су радиле за себе, као да су некакве усамљене биљке у пустињи а не чланови једне организоване заједнице. А средишња управа баш зато је и створена да помогне онде где треба помоћи било саветом а било и новцем.

Нисмо дакле извршили одлуку прошлогодишњег конгреса, да свака организована омладина мора имати своју школу.

Али прошлогодишњи конгрес довео је још једну значајну одлуку, коју нисмо извршили. Он је донео одлуку, да се све школе имају организовати по образцу школе Новосадске Трговачке Омладине. Та је одлука врло значајна. Јер јединство нашег покрета, треба да се огледа у јединству наших школа. Осим тога остале омладине, које сада први пут оснивају школе, не треба да лутају по мраку, него треба да се користе искуством наше најстарије и најуређеније школе. А најпосле, што је можда најважније, кад све наше школе буду удешене по једном образцу, ученицима ће бити знатно олакшан прелаз из једне школе у другу. Јер ако ће свака омладина имати онакву школу, какву она хоће, то ће онда бити толико различитих школа, колико има омладина. Ту би онда управо смешно било

таборске соколане, где нас старешина таборског сокола дочека поздравним говором, пожеливши нам, да за ово кратко време нашег боравка у Табору осећамо се као код своје куће. „Јер сте, рече, дошли браћи својој која Вас топло примају у братски загрљај“. Нашто му наш старешина београдског сокола брат Живановић, захваљујући се на овако јединственом дочеку, какав је кадар само чешки народ приредити рече: „Дај Боже, од сада никад чешка мајка не родила чедо, не родила другачијег сокола него какав је Жишка био!“

Наша музика засвира чешку народну химну: „Gde j' domiv mi j“. Једно урнебесно „Na zdar!“ и наша команда заповеди »Капе доле!« Свечан беше то тренутак. Сузе капљу, тело дрхће а срце куца, куца да груди разбије. То је само тек хиљадити део оних осећаја изражених у неколико обичних речи. Затим засвира музика „Ој Словени“ а из 800 снажних соколских груди загми песма. Ту се више не слушаше команда, нема те силе на свету, која би нас тога момента задржала. Капе полетеше у вис, настаде грљење са браћом Чесима. Ми дрхтасмо од узбуђења, скакасмо у вис, кличући »Na zdar!« „Na zdar!“

Из соколане излетеше као на крили, у свечаном чешком народном оделу сестре соколице, позивајући

говорити о једном јединственом покрету или о некој заједници, ту би свака омладина била потпуно засебна целина, која с другима не би имала ничег заједничког, ту не би ни требало држати заједничке конгресе, него оставити нека свако Туре себи дере.

У сваком погледу све организоване омладине ваљало би да раде према упутствима своје централне управе. А у погледу школа од тих упутстава не би смели ни за длаку одступити. Али поједине омладине, које ни иначе о своме раду нису слале Централној Управи никакве извештаје, нису јој ни о школама јавиле ништа. Нити су јој јављале, јесу ли отвориле школу или нису, ни колико има ученика, нити су што јављали о материјалном стању школе, ни о успеху, ни о тешкоћама, нити су саопћавале имена наставника. У многим школама било је нереда због неуредног одржавања предавања, због неоправданог изостајања ученика, негде се није показало довољно интересовање за школу — а средишња управа о томе нема ни појма.

А што је најважније — и што се управо коси с јасном наредбом прошлогодишњег конгреса, школе нису организоване по обрасцу новосадске школе, наставни предмети нису удешавани онако, како су у тој утврђени, него је свака омладина удешавала своје школе онако на дохват, како се то њиховој управи учинило најзгодније, удаљујући се на тај начин све више од заједничког типа, који требају да имају све наше школе. Па кад су већ тако урадиле, онда бар да су на крају течаја саопћили средишњој управи, своја опажања, своје искуство: је ли добро било онако, како су радили и јесу ли задовољни с успехом, који су постигли. Али они нису јављали ни о чему ништа, те је централна управа, која је о свему требала да буде најтачније информисана, најмање знала, на који се начин и с каквим се успехом где ради.

А међу тим да су све омладине о свом раду у школи слале редовне извештаје својој централној управи, централна би управа пред овогодишњи конгрес могла изићи с рефератом, у којој би била јасна слика садашњег стања наших школа. Овако пак, на жалост, не знамо ништа тачно: ни где је било школа, ни како су биле организоване, ни ко су им били наставници, ни колико је било уписано ученика, ни колико их је свршило школу, не знамо је ли овим школама материјалан успех обезбеђен или није, не знамо где треба по-

нас да приступимо доручку. 800 лончића кафе беле беше направљено. Дивисмо се оном реду, оној услужности, предусретљивости, оној љубави, јер што си заискао све су ти тога момента набавили. По доручку за свира наша музика коло и ми полетисмо за оним чешким вилама. Оне се из прва нећкаху, изговарајући се, да не знају, но ми их силом одвукосмо да науче коло.

А какво то коло беше!? Окићено, зачињено. То само онај који беше присутан, могаше тако коло видети, замислити се то не даје. То беше оно коло, које наш велики песник Бранко само у песми замишљаше а које ми ево хвала Богу и доживесмо. Србијанац поред Црногорца а до њега Босанац, Сремац, Бачван, Банаћан, Херцеговац, Хрваћан, све то плаховито, силовито подскакиваше.

Ко би се усудио и помислити да то плаховито коло већ трећу ноћ спавало није. Ово заиста беше врхунац наше издржљивости. И заиста смело тврдим, да је ово само Соко кадар био издржати. Ето то су моменти, који од обичних људи стварају надприродна бића, стварају дивове, стварају Жишке и Обилиће, стварају Хусе и Синђелиће. Па да моје лајичко перо све те моменте опише. Кајем се, што сам обећао нашем уредништву, описати ове догађаје, јер ово је само бледа сенка оних догађа-

моћи, па наравно, да се онда слабо може бринути и о томе како ће се помоћи.

А што је најстрашније: ми данас немамо искуства, које би било стечено на основу рада свих школа наших, а само на основу таквог искуства могли бисмо наше школе дотеривати и усавршавати, те само на основу таквог генералног искуства, који би се кристализовало из рада свих школа наших, могли бисмо изићи пред конгрес с јасним упутствима, како би наше школе ваљало организовати, да би оне што боље могле одговарати узвишеном позиву свом.

Једно искуство нам је овогодишњи рад ипак пружио. А то је искуство, да се не сме више радити као досад. Дисциплине мора бити онде, где хоћемо да буде заједничког рада. Не сме свако вући на своју страну, ако хоћемо сви заједно напред. То драгоцено искуство треба да буде утврђено на овогодишњем конгресу.

И ако наше омладине имају способности да се развијају, и ако им је заиста стало до тога, да остваре узвишени задатак свој, ради којег су организоване, ако не ће да им се сва делатност клоне у безосећајну апатију, у којој човек не мари ни за кога а најмање за себе и своју будућност — онда омладина не сме зажмурити пред овом чињеницом: она се, а у првом реду управе појединих омладина, мора с овогодишњег конгреса разићи с чврстим уверењем, да се не сме и не може више радити као досад, да се погрешке, које су један пут учињене не смеју више понављати.

И ако тако буде, не ћемо се моћи потужити, да нам је ова година узалуд пропала: јер баш зато што нисмо радили како треба, научили смо, да тако више не смемо и не можемо, него да морамо све заједнички, све покуравајући се једној нашој заједничкој вољи: нашој Привременој Централној Управи.

Др. М. Петровић.

Многи неће да разликују Привремену Централну Управу од Новосадске Трговачке Омладине, или обе ове од Уредништва »Трговачке Омладине«. Молимо, да се у будуће на ово боље припази, а особито нека се рукописи, и све што се тиче нашег листа, адресира на **Uredništvo »Trgovacke Omladine« Ujvidék.**

ја, за које бих да сам хиљаду живота имао, сву хиљаду жртвовао на олтар соколске мисли. Па ко да се онда нађе ту да рече: Уморан сам! Нисам се испаво! Гладан сам! или иначе да се стара о себи и да води свакодневну бригу о овом ништавном животу, где се гложимо, свађамо, пакостимо, злобимо једни другима. Не, такве ситне мисли, такве јадне ништавне мисли, не могу у тим тренутцима доћи нама смртнима. Човек их се гнуша, презире их. Он узвишено мисли, осећа. Осећа се јак, силян, снажан да све оне непогоде и несреће у животу сноси иронично. То само Соко осећати може.

Душа соколска у тим тренутцима диже се к небу, види своје славне претке, који се благо осмејкују, велели јој: »Буди Соко!« тако Србујте, тако се одужите своме напаћеном народу. Душа соколска топи се у томе миљу, те нахраћена и напојена, оснажена том божанственом и правом душевном храном, осећа се силна, јака као Обилић и Краљевић Марко а пожртвовна као Синђелић и Хајдук Вељко.

(Наставиће се.)

Претплата се шаље на адресу: НОВОСАДСКА ТРГОВАЧКА ОМЛАДИНА НОВИ САД.

Правац Српској Трг. Омладини.

Одговарајући на чланак „Један предлог“ у 3. бр. „Трговачке Омладине“, уверен сам, да је без изнимке код свију Срба трговаца наишао на повољан одзив. Можемо се само радовати, да је г. Данило Слеччевић одавно потребну замисао за наше трговце и трговачку омладину изнео на дневни ред. Ову замисао Срби трговци треба са највећим одушевљењем да прихвате, па да тиме попунимо недостатке наших послова, а уједно да упутимо Српску Трг. Омладину на прави и добар пут. Начин г. Слеччевића потпуно би одговарао и једино служио сигурном успеху за потпуно стручно образовање српског трговачког подмлатка. Јер докле код других установа у нас Срба, — сем трговине и заната —, почиње да се уводи највећа дисциплина ради потпуног усавршавања омладине у својој струци, догле се код нас трговаца на ту најважнију ствар у корист нашег подмлатка, до сада ни пажња обраћала није те стога и имамо доста неспремних омладинаца. Моје је уверење, да је већини неспремне омладине узрок њихови господари, јер нису хтели да траже начина за облигатно стручно образовање свога подмлатка, отварањем и похађањем вечерњих курсева — школа, где је број омладинаца довољан, да се могу отворити такве школе. Код других је народа то већ давно уведено, па зато и имају потпуно дисциплиновану омладину, те због тога уживају већи углед.

Али још није доцкан. Ко има воље за рад, те који је трговац пријатељ своје омладине, похитаће својевољно да поради у корист свога подмлатка, јер је омладина до данас остављена сама себи. Па ипак има утешних појава. Јер наша је Т. О., наиме новосадска, у последњих десет година показала, овако усамљена, много лепих примера, обратила је пажњу на далеко на свој племенити рад. Организовала је вечерњу трговачку школу; образовала је у истој доста својих чланова, од којих данас имамо леп број напредних трговаца. Наша омладина функционира данас као важан фактор једног културног staleжа. Са њоме данас свако озбиљно рачуна. Она свугде репрезентира масу културних људи; од ње се очекива уважање западне културе међу целокупним Србима, и она ће је једино створити, као што је и код других народа трговачки staleж све надмашио, подигао себе па и целу своју отаџбину на највиши степен културе.

Па зар да ми Срби трговци према такој нашој омладини стојимо скрштених руку, те да је оставимо и на даље у неспоразуму с нама? Не! Ми је морамо на сваком кораку како материјално, тако и морално потпомагати, јер нам је дужност.

Ми морамо много жртвовати у корист и напредак наше трговачке омладине, ако хоћемо да имамо од ње модерне трговце. Од нас се захтева да у сваком погледу служимо добрим примером, као стручњаци на шем подмлатку. Ми морамо строго и обвезно, али неприметно нашој омладини уврстити више љубави, воље и истрајности према трговини. — Омладина се мора осећати упућена на нас и нашу школу, коју треба у сваком месту, где је довољан број омладине, што пре да отворимо. И тада, када буде знао један помоћник, да не ће бити примљен нигде у трговину, ако је сервирао у месту где постоји организована трговачка омладина и вечерња школа (курс) а он није био члан исте установе, осетиће се слабијим од другова, биће приморан, да мисли на бољу будућност, као и да се реши за добар или хрђав правац, јер га иначе нико не ће узети у трговину. У том моменту полутани не ће моћи постојати. Делиће се омладина на двоје, и то: потпуно спремна и вољна за рад и прави олош.

Последњи се, наравно не ће узимати ни у обзир. — Така би дисциплина била једино средство и начин, која би српску трговину узвисила на највиши степен. Овај би се предлог имао једногласно усвојити, ако смо пријатељи себи и својој трговачкој staleжу.

Срби трговци имају за овај предлог врло повољну прилику, да сада на V. конгресу трговачке омладине у Панчеву, рекну своје мишљење пред укупном омладином тако, да омладина саслуша нашу добру жељу, која ће, надам се, без изнимке, са овим предлогом сгласна бити, јер ће се у сваком погледу у корист омладине решити.

Овом би новином једино попунили празнину племенитог рада трговачке омладине, која би нам већ после 1—2 године донела пуно здрава плода и благослова, јер смо је приморали, да пође правим путем, а све у њихову рођену корист.

У то име, молим све другове трговце, да похитају на V. конгрес трговачке омладине у Панчево, где ћемо ову по спољашности битну, али врло важну ствар споразумно да решимо.

Сентомаш, 17 августа 1912

Данило Бугарски
трговац

ОМЛАДИНСКИ ГЛАСНИК.

Српска Трговачка Омладина у Инђији. На питања у 5. броју нашег листа „Трговачка Омладина“ под рубриком „скупљање статистичких података“, шаљемо Вам следећи извештај:

- 1.) Друштво носи наслов: Српска Трговачка Омладина у Инђији.
- 2.) Омладина је основана 22. јануара (4. фебруара) 1912. године.
- 3.) При оснивању било је присутно 12 чланова, који су у првој половини ове године били редовни чланови омладине. У другој пак половини иступили су нам 6 чланова а приступило је 3 члана.
- 4.) Потпомажућих чланова имамо четворицу.
- 5.) Редовни чланови плаћају једну круну месечно чланарине унапред.
- 6.) Омладина нема свој стан, већ ужива гостопримство код оvd. српске штедионице.
- 7.) Имовина моментално састоји се из 443:10 круна готовине, која је свота уложена у оvd. Српску Штедионицу.
- 8-9.) Вечерњу школу досад нисмо имали, али ћемо исту ове године отворити.
- 10.) Друштвена слава је о српским православним Духовима.

Правила друштвена послата су Високој Земалској Влади у Загребу на потврду, али нам још нису враћена. Поштански рецепис о предаји истих чувамо у нашој архиви. За конгрес пријављујемо 9 чланова.

Р. М.

* * *

Удружење Сентомашке Трговачке Омладине одржало је 26. јула 1912. своју редовну седницу а затим годишњу скупштину.

У седници су следећа решења донета:

Тајник Сава Гркинић чита допис Новосадске Трговачке Омладине у погледу суделовања на конгресу, који ће се 20. августа о. г. у Панчеву одржати.

Пријављују се Данчика Бугарски, Трива Дунђерски и Паја Јанковић; према томе је решено, да се као званични изасланици три члана пријаве.

Тајник чита допис Новосадске Трговачке Омла-

дине о омладинском листу. За скупљање претплате од чланова прима се г. Аркадије Петровић а друштвени председник г. Ђока Радуловић ће настојати на том, да што више претплатника набави у широј публици.

Тајник чита допис Централне Управе Трговачких Омладина у погледу једнообразних значака и решено је, да се наручи 60 комада. Новац се има из друштвене благајне послати и значке као инвентар благајнику предати, који ће пак исте члановима уз уплату 50 пот. продавати.

На предлог вредног нам председника решено је, да се из друштвене благајне за будимске школе 100 круна пошаље.

На предлог такођер друштвеног председника и на допуну г. Бранка Путника, решено је, да се наше Удружење упише за члана утемељача Новосадског Српског Занатлијског Певачког Друштва „Невена“ из захвалности, што је исто друштво о нашој забави на Три Јерарха са лепим програмом суделовало и тиме нашу забаву увеличало.

Истога дана се одржала уз присуство лепог броја чланова и главна скупштина.

После оверовљења присутних чланова, многогодишњи благајник и оснивач овога друштва Драгољуб Стајић, положио је рачун о друштвеном иметку и промету благајне.

Извештај благајне узет је на знања и према томе се како Управном тако и Надзорном Одбору даде опросница.

Председник позове присутне да изабере управу и надзорни одбор.

У управу су изабрани: г. г. Ђока Радуловић, Коста Живановић, Аркадије Петровић, Милан Рунић, Милан Бошњакковић, Иса Везилић, Трива Дунђерски, Бранко Путник и Јован Гложански.

У надзорни одбор пак: Пера Гранда, Милан А. Стричевић и Светозар Маринков.

Сад је ред на управу и надзорни одбор, да се састану и између себе бирају председника, потпредседника, тајника, благајника и контролора.

Чим дознам резултат и тај ћу Вам саопштити.
Авас.

* * *

Оснивање Српске Трговачке Омладине у Карловцу.

Јачи покрет се је појавио излагањем омладинског органа „Трговачке Омладине“, који је након стране агитације и рада, плода донео, те се је најприје основао „Привремени Оснивачки Одбор за оснивање Српске Трговачке Омладине у Карловцу“, који је све предрадње припремио и за 28. VII. о. г. сазвао скупштину, на којој је било присутно 5 госп. шефова и 15 Омладинаца, укупно 20. Пошто је председник привременог оснивачког одбора друг Милош Улемек, поздравио присутне и у кратко разложио мотиве, који су њих неколицину руководили за оснивање Омладине као и сврху исте, на то буду по привременом тајнику Бранку Ф. Купрешанину, основна правила прочитана и усвојена. За тим се приступило избору управног и надзорног одбора, те су изабрани у управни одбор: за председника Милош Улемек, за потпредседника Вељко Лозјанин, за тајника Бранко Ф. Купрешанин, за благајника Миленко Божанић и за домаћина Милан Бачић; као замјеници: Данило Подунавац и Милан Јакшић; у надзорни одбор г. Миле Куга као председник а Стево Јелача и Љубомир Јездимировић као чланови. Правила смо узели по Инђијским са неким допунама.

Управа је себи ставила за главни задатак спремање вечерње школе и прикупљање што више

чланова потпомажућих, те је већ нашем председнику успјело двојицу вањских трговаца за чланове задобити, те примјера ради истичемо, да се је г. Милан Кнежевић, угледан трговац из Косиња у Лици, при пролазу свратио код свог знанца и пријатеља нашег председника Милоша Улешека, који му је оцртао наш рад и сврху и умолио, да нас потпомогне и ојача ступањем у чланство, што је г. Кнежевић одмах и учинио, уписавши се за члана свесрдно и одмах положио чланарину за читаву годину, пожеливши нам сретан и успјешан рад, те му се и овом приликом из свег срца захваљујемо што умије и зна да цијени Омладину из које је поникао и значај њеног покрета за стручном наобразбом, те дај Боже угледали се и други у њега и хиљадиле нам се таки!

О даљем раду и напредовању ћу Вас редовно извештавати.
Радиша.

Тешкоће при етаблирању.

„Сваки је почетак тежак“, вели српска народна пословица. Па и код отварања радње са огромним тешкоћама има да се бори почетник. А нарочито због тога, што је код већине баш тај случај, да малим капиталом почиње своју каријеру. Врло су ретки случајеви, може бити да се у хиљади тек један случај нађе, да који почетник довољним капиталом почиње свој посао и да је одмах при почетку рада свога касакупац, већ већина почиње са малим капиталом и према томе је директно упућена на кредит. Па колико времена треба почетнику, док све те тешкоће савлада и док себи услед доле наведених тешкоћа, поле бољи кредит набави?

Баш при почетку рада и отварања радње од врло великог је значаја то, како ће почетник бити горе описан. Природна је ствар, да фабрике и горње куће, пре него што се упусте у посао, и пре него што повере свој капитал, у њима сасвим непознате руке, желе тачно да знају, ко је и какав је тај почетник? Траже тачне информације преко почетника и у тим њиховим информацијама желе сасвим тачног обавештаја и о предживоту почетникову; желе тачно знати, да ли је почетник поштен и солидан, да ли је пијанац, да ли се карта, да ли је ожењен и т. д., и т. д. Па према томе, какове информације добију, од тога зависи читава будућност почетникова. А и за њих је то кључ, да ли ће се и у колико ће се упустити са почетником. Па ако поле боље информације добију, онда је и боже помози. Али ако добију неодређене, или ти шта више рђаве информације, онда му је читав труд и напрезање узалуд. Већ при почетку ће имати да се бори са тако великим тешкоћама које ће му стално сметати.

Па баш код тих информација је од великог значаја то, какве ће информације дати његови пређашњи шефови, и у већини случајева, баш од тих информација зависи читава ствар. Јер горње куће, пре него што би се обраћале на друго место, најрадије се обраћају г. шефовима код којих је почетник сервирао. Нарочито ако је почетник на којем месту дуже времена сервирао, рачунају, да ће ту најтачније информације добити. Па замислите тог случаја: рђаве информације?

Не мислим навађати никаквих примера, а могао бих веома много навести. Дешавали су се многи случајеви, да су г. г. шефови хотимично рђаве информације давали. Било је чак и таквих случајева, да су г. г. шефови до крајности ишли у томе. Било је и таквих, да су фабрике и горње куће просто бојкотовали, ако су ступили у везу са каквим почетником. Па и дан данас, више пута ће те чути од путника ако га за-

питате: Посећујете ли тог и тог почетника? — Не могу због Н. Н. јер он ми је муштерија. Таки и још многи слични ненаведени разлози, којих имаде сијасет, спутавају сваког почетника у започетом раду. Ма како се он сиротан напрезао и упињао, све је бадава.

Да би се та празнина испунила, и да се у будуће и даље не би грешило, добро би било да се на V. конгресу у Панчеву и о томе поведе реч, ма и у тачци под „евентуалним предлозима“ да се Централној Управи у дужност стави, пошто је од велике потребе да створи српски „Информациони биро“, који би ту дужност потпуно верно и непристрасно вршио. То би било како за почетнике, тако исто и за горње куће једна велика добит и олакшица.

Зато, другови, похитајмо сви без разлике 20. августа на V. конгрес у Панчево. Похитајмо сви на наш трговачки слет, не пропуштајмо то скупо и драгоцено време у лудо, већ приступимо озбиљно и паметно препорођају и уређењу наше трговине, али пазимо, да истој, што јачи и чвршћи темељ положимо.

До виђења, другови, у Панчеву! Здраво!

Нови Сад, пред V. конгрес.

Баја Николче.

Омладино, будним оком прати непријатеља свога.

Из горњег наслова не би могао сваки већ на први поглед да просуди, какав то непријатељ може бити који омладини штету донаша, тако, да га се она чувати мора. Да не би ово био ребус за решавање, ја ћу Вам у кратким потезима оцртати целу ствар како и на који начин људи раде на штету наше Српске Земунске Трговачке Омладине. Сваки би мислио, да бар *Трговачке Омладине* не могу имати непријатеља. — Тај који тако мисли, вара се — јер као што је доказано, бар наша Српска Земунска Трговачка Омладина, на жалост, има их. Тада би се сваки запитао, који су то што на штету Трговачке Омладине радити могу? То су 1—2 Србина, обадва бивши чланови наше Омладине а шта више, у своје време истом су руководили, те били представници њени. Да бих оправдао ово што сам навео, доносим Вам, *Омладине*, следећи случај: Видећи свој пораз *дивши тајник и скинувши са свога престола наметнути почасни председник наше Српске Земунске Трговачке Омладине*, сигурно су задали један другоме реч, да ће против омладине радити, јер само на тај начин може човек изаћи са предлогом, којег ни један Србин донети не би могао. — Али ова два пријатеља Српске Земунске Трговачке Омладине куражно ступише напред, те поднеше предлог Задруги Трговаца, да се досадања годишња потпора од К 400— коју ужива наша Омладина, сасма укине. Резултат овога предлога је тај — *један од њих предлаже а други гласа*, док остала господа међу којима су и иноваци, са гнушањем одбише тај срамни предлог наших јунака, којег мора сваки омладинац осудити.

Па сада, омладино, погледај твоја два добротинеља који ти хтедоше откинути оно што дадоше наши трговци — *пошпору за одржавање школе* — која те спрема за будући живот, али теши се, што осим овакових још има пријатеља, који Омладину на сваком кораку потпомажу.

Оволико само равнања ради, да Омладине виде,

шта се догађа, те да према наслову пазе добро на своје непријатеље снажно их одбијајући.

А сада, Омладино, не презај пред таквим догађајима, већ настави свој рад којег си започела.

Омладинац.

РАЗНО.

Нова српска радња у Новом Саду. У нашој је вароши у Ђурчијској улици, преко од Браће Миросављевића, отворио нову помодну ђурчијску радњу вредни млади Србин *Миша Грујић*. Млади српски индустријалац је више година провео у иностранству као: у Бриселу, Паризу и Лондону, те се у својој струци потпуно усавршио. Радујемо се, што је уз две ваљане помодне ђурчијске радње наших одличних суграђана Гавре *Неуковог* и Ђоке *Пушића*, Нови сад добио и трећу радњу, и што је наш трговачки и привредни сталез са једном добром радњом ојачан. Млади се почетник јако интересује за наш привредни покрет и чим је у Нови Сад дошао, прва му је брига била, да се претплати на наш лист. Младом почетнику желимо сваки напредак, и препоручујемо га нашем свету из места и са стране, јер смо уверени, да ће у новој српској радњи солидно бити послужен. Другови, прочитајте ову новост, и ако вам се прилика пружи, препоручите младог почетника.

Упозоравамо п. читаоце на анонсу у данашњем листу.

Одговори уредништва.

Госп. М. Д., Сегедин. Вашу изјаву не можемо штампати, јер лист не смео употребити за посредовање око *личних* размирица. Свршите са дотичним сами на други начин, јер кад би се ми у такве ствари упуштали, — на жалост — био би наш лист пун *»изјава«* а за друго не би ни места остало.

Госп. Младен Раданчевић — Панчево. И сами признајете, да заиста већ више од пола године не стојите ни у каквој вези са трговачком омладином. Према том не можете тражити од нас, да Вашу изјаву у нашем листу, у званичном органу Трговачке Омладине — штапамо. Из исте изјаве видимо, да сте заиста имали и заслуга за Панчевачку Трговачку Омладину, што овде истичемо. Из целе пак изјаве видимо, да имате ипак пуно љубави према тој установи. Па баш зато држимо, да би још увек било пута и начина, да се ова ствар расчисти, те да Вас што пре опет видимо у редовима вредних трудбеника Трговачке Омладине. Верујте, *нама није на одмет ни једна снаја, ни један ваљан и атилан раденик* при послу унапређивања Срп. Тргов. Омладине. Уједно узимамо с радом на знање, да немате ничега заједничког са госп. Д. Т., чију изјаву ни на који начин не узимамо у обзир, *већ нам је довољна Ваша изјава.*

Госп. Б. Н., Земун. Услед донесеног чланка: „Омладино, будним оком прати непријатеља свога“, држимо, да је о тој ствари за сад доста писано. Зато Вас молимо, да одустанете од штампања и Вашег дописа. Иначе Вам хвала на сећању и молимо Вас, да у будуће у споразуму са часницима Земунске Српске Трговачке Омладине пишете, како не би о једној те истој ствари два дописа имали. *Рукописе не враћамо ником*, а Ваше 2 марке од 10 фил. предали смо Пр. Цент. Каси за опће трошкове.

Госп. Ђ. П. М., предс. Вршац. Најлепша хвала на послатом извештају, из кога ћемо за идући број много моћи употребити. За сада због нагомиланог материјала, који се већином односи на конгрес, нисмо могли ништа донети. Срдачан Вам поздрав!

Госп. Станимир Ј. Крстић — Рума. Оглас — који смо у данашњем броју донели, бесплатан је. Хвала на сећању!

Лист излази сваког другог и четвртог четвртка у месецу. — Чланови Централне Касе добијају лист бесплатно, а за нечланове је цена 8 круна годишње. — Посредовање око намештања особља обавља уредништво бесплатно. — а питања Нодговарамо, ако је за одговор прикључена марка од 20 филера. Огласе примамо по врло умереној цени, а који више пута излазе, рачунају се знатно јефтиније.

Трговачка Омладина

99

ГЛАСНИК И ЗВАНИЧАН ОРГАН СРПСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ У АУСТРО-УГАРСКОЈ МОНАРХИЈИ.

Број 8.

ВЛАСНИК ЈЕ ЛИСТА
НОВОСАДСКА ТРГОВАЧКА ОМЛАДИНА.ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:
НИКОЛА Ј. БУРЧИЋ.

Година I.

Морамо се озбиљно спремати за тешку борбу у животу. Прикупљајмо сву нашу снагу, јер ћемо је требати. Полажимо што чврћи темељ за лепшу будућност.

„ТРГОВАЧКА ОМЛАДИНА“ излази два пута месечно и то сваког другог и четвртог четвртка у месецу.	Чланови Централне Касе су сви чланови Трговачких Омладина, који су од својих Омладина као такви пријављени.	Од ГОРЊИХ ЦЕНА од ОГЛАСА уступа се код: 6 уврштења . . . 10% 12 уврштења . . . 15% 18 „ . . . 20% 24 „ . . . 25%
ЦЕНА ЈЕ „ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ“: на годину . . . . . К 8— на по године . . . . . К 4— на четврт године . . . . . К 2— на месец дана . . . . . К —70 Поједини бројеви стају . . . . . К —40	На питања претплатника одговарамо, ако је за одговор прикључено у маркама К —20. ЦЕНА ОГЛАСА У „ТРГОВАЧКОЈ ОМЛАДИНИ“: износи за једно уврштење: на целој страни . . . . . К 20— по стране . . . . . 10— четврт стране . . . . . 5— осмини стране . . . . . 2— шеснајстини стране 1-25	ПРЕТПЛАТА СЕ ШАЉЕ НА: Новосадску Трговачку Омладину Ujvideki Kereskedő Ifjúság Нови Сад (Ujvidék), ОГЛАСЕ на администрацију а РУКОПИСЕ на уредништво „Трговачке Омладине“ — Нови Сад (Ujvidék) Богданска улица број 29. Рукописи се не враћају, а неплаћена писма се не примају.
Претплатници страних држава доплаћују разлику у поштарини. Чланови Центр. Касе добијају лист бесплатно.		

Одељење за намештање особља.

Сваки ваљан помоћник, ако је са њиме господар задовољан, може свога господара задобити, да буде претплатник листа. Скупљајте дакле, другови, претплату, па докажете и тиме, да сте људи на своме месту.

ВЛАДА ГРУЈИЋ, СОМБОР тражи помоћника за своју памучарску и кратке робе трговину који је за доста учинио војничким дужностима или прешао визитацију. Тачније упитати Новосадску Трговачку Омладину.

СТАНИМИР Ј. КРСТИЋ, мануфактурна радња РУМА треба два добра помоћника. Ступање по могућности одма.

НУДИ СЕ старији врло окретан и вредан помоћник, Србин, гвожђарске струке, говори добро немачки, вјешт је канцеларијским пословима. Ступити може по жељи. Упитати Новосадску Трговачку Омладину под број 1.

ЈОВАНОВИЋ и СРШКИЋ, САРАЈЕВО, помодна радња, потребан помоћник старији, вичан књиговодству и кореспонденцији.

КАРЛОВАЦ (Karlstadt) за једну мануфактурну радњу требаће за октобар 1 - 2 помоћника, упитати Новосадску Трговачку Омладину под бројем 4.

ЗА ЈЕДНУ ВЕЛИКУ Kaffe-Export радњу у Трсту потребан је један кореспондент са знањем српског, немачког и мађарског језика. Ступити може одма. Упитати за адресу Новосадску Трговачку Омладину, Богданска улица број 29, под бројем 5.

DEITSCH i POLACSEK, Bfeketehegy, мануфактурна радња треба помоћника 20—22 год. стар са знањем немачког и мађарског језика одма.

Једна већа МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА у БЕОГРАДУ, тражи деловођу са месечном платом од 200—300 динара. Упитати: Новосадску Трговачку Омладину под бројем 7.

БУРИЦА ПЕИЧИЋ трговац у Чоки, предао би своју радњу. За преузети потребно је око 600 Кр. Млад ваљан Србин могао би лепо радити и напредовати.

КЊИЖАРИ ЈОВАНА ПЕТРОВИЋА У ТУЗЛИ, потребан је књижарски помоћник. Вредноћа, солидност, поштење и разумевање књижарске бранже тражи се од истога.

Мануфактурна и мешовите робе трговина ЈОВАНА БАЈИЋА У СУРЧИНУ (Срем), потребује млађег солидног помоћника. Првенство имају мануфактуристе. Ступање најдуже до 15. септембра т. год. У оферту треба назначити захтев плаће са станом и храном у кући.

ГВОЖЂАРСКА ТРГОВИНА С. А. КРСТОНОШИЋА у МИТРОВИЦИ, потребује једног млађег, солидног и способног помоћника. Ступања по годби.

Шпецерајска и кратке робе трговина АРОНА ВАЈСА У Т. БЕЧЕЈУ потребује помоћника, који потпуно влада српским и мађарским језиком. Они који су сервирали у ангро радњама имају првенство.

Мануфактурна и мешовита трговина ДАШЕ ГРУЈИЋА У СОМБОРУ потребује старијег помоћника са знањем српског, мађарског и немачког језика. У оферту треба назначити фикс плату. — Ступање 15. септембра.

Галантеријска, кратке и беле робе трговина СИМЕ СТАНКОВИЋА У МИТРОВИЦИ потребује млађег помоћника са знањем српског, мађарског и немачког језика.

Мануфактурна, памука и мешовита трговина КОСТЕ ЧОЛАКОВИЋА У ХОМОКОШУ (Мраморак) треба једног старијег помоћника у мануфактури. Захтева се осим српског, добро знање немачког и румунског језика. Плата добра место стално.

Тражимо за наш контоар КОРЕСПОНДЕНТА перфектна у немачкој и мађарској кореспонденцији. Они контоаристи који су и српском вични имају првенство. Оферти за ознаком захтева плаће и фотографијом, нека се шаљу на фирму Рацић и Цвркушић, велетрговци, шпецераја и кратке робе у Сомбору.

МИРКО МАЛОЧИЋ, КАРЛОВАЦ, тражи за своју моде, мануфактурне и хермодје и беле робе трговину за септембар два помоћника, кондиција стална.

ТРАЖИ СЕ ВИШЕ
АРАНЖЕРА ИЗЛОГА
РЕФЛЕКТАНТИ НЕКА СЕ
ОБРАТЕ НА
КОЈИЋЕВУ ШКОЛУ
АРАНЖИРАЊА ИЗЛОГА
у Новом Саду,
Кошут Лајош улица 44. број.

КОМЕ ТРЕБА
АРАНЖЕР
ИЗЛОГА
НЕКА СЕ ОБРАТИ НА
КОЈИЋЕВУ ШКОЛУ
АРАНЖИРАЊА ИЗЛОГА
у Новом Саду,
Кошут Лајош улица 44. број.

ВАЉАНИ, ЗДРАВИ СРБИ
БАЦИ
ОД 12 ДО 15 ГОДИНА

За њих је све збринуто, од првог дана шертловања, па док ваљан човек свој циљ, своју сврху не постигне. У ту сврху постоје разне фондације.

МАКАР И СИРОМАШНИ БИЛИ
(САМО НЕКА ЈЕ СВЕ ЗДРАВО, ВАЉАНО И ЧЕСТИТО)

КОЈИ ЖЕЛЕ У СВЕТ У ШЕРГТЕ,
НА НАУК, ЗА НАПРЕТКОМ И
СРЕБОМ, НЕКА НАМ СЕ ЈАВЕ.

НАЈБОЉЕ ЈЕ ЗАМОЛИТИ ЗАЗНАМЕНИВЕ СРБЕ
УЧИТЕЉЕ, СВЕШТЕНИКЕ, ДА ОНИ СВОЈЕ
БАКЕ ПРЕПОРУЧУЈУ.

МИ ПРЕПОРУЧУЈЕМО САМО ОДЛИЧНУ ДЕЦУ,
САМ ПРАВИМ ГОСПОДАРИМА.

СРПСКО ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
„ПРИВРЕДНИК“
СРПСКИ ЗАВОД ЗА НАМЕШТАЊЕ ШЕРГТА И
ОСТАЛОГ ПРИВРЕДНОГ ОСОБЉА.
14 7—15

ПОМОДНО МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
СТОЈАНА КОСАНИЋА У РУМИ
потребује **ДОБРОГ И СОДИДНОГ ПОМОЋНИКА.**
Ступање одма или за 14 дана. 27 1—

Стеван Сремчевић Митровица,
стакларско порцуланска трговина
треба **2 помоћника и 1 шегрта**
Првенство имају они, који осим српски, немачки и
мађарски говоре. 24 1—3

Једна врло добра уведена мешовита трговина на
пијаци у великој српској општини, продаје се
због другог подузимања. Ближи обавештај даје
26 1— **ОТМАР СИМИЋ, Долово (Торонтал).**

Моде галантеријска и кратке робе трговина
НОВЕ ДЕБЕЉАЧКОГ У ШИДУ,
потребан је млађи помоћник који би могао одма
или за 14 дана ступити. 21 1—

ОГЛАСЕ прима администрација
„Трговачке Омладине“.

ОДЛИКОВАНА ЗЛАТНОМ МЕДАЉОМ ЗА РЕВНОСТ
од Његовог Велич. НИКОЛЕ I Краља и Господара Црне Горе.

Прва творница искључиво свих срп. прав. цркв. утвари, певачких, соколских и свих других друштв. застава и барјака
ЛУКЕ К. АЛЕКСИЈЕВИЋА
У НОВОМ САДУ.

Издала је и препоручује српске историјске слике у масној боји колорисане на хартији, а имитација платна:
„Спаљење моштију Св. Саве“; „Вечера цара Лазара“;
„Бој на Косову“; „Душан силни на коњу“ и „Српски владари од Немање до данас“.

Слике су 75 цм шир. а 50 $\frac{1}{2}$ цм. високе и цена је у листу по комаду 6 кр. у лепом 13 цм шир. оквиру 15 кр., а у дивот оквиру 14 цм шир. 20 круна.

Уједно препоручује и све црквене утвари и за тргов. омладину свакидашњи »ленгер с меркуром« као и свечане емајлиране значке, и шаље илустровани ценовник бадава и франко 4 7—24

Микин и Стојковић
СРПСКА ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И МАЛО
У НОВОМ САДУ

главна радња, Дунав. ул. 22. у сопственој кући — Тел. 133
препоручује своје највеће стовариште увек фришком робом снабдевено у највећем избору а по ценама без конкуренције, као

плави камен, гром есенција рафија,
а нарочито
најбољу гуму за каламљење
винограда под гаранцијом,
која не пуца нити се кида. — Даље, шећер, кава
пиринач, теј рум, коњак, шампањац. — Фарбе, фирнајс, петролеум и све у ову струку спадајуће робе.

Упозоримо г. г. трговце који пазаре на велико, тако исто и г. г. почетнике којима радо у сусрет излазимо, да кад у Нови Сад дођу, да сврате прво код нас, и увере се, да се код нас даје пазарити и добро и јефтино. 16 4—26